

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1032

Warszawa, 14 listopada 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Włodzimierza Bernackiego.

(-) Waldemar Andzel; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Marek Ast; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Wojciech Buczak; (-) Waldemar Buda; (-) Lidia Burzyńska; (-) Anna Cicholska; (-) Witold Czarnecki; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Jan Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Jacek Falfus; (-) Andrzej Gawron; (-) Szymon Giżyński; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Józefa Hrynkiewicz; (-) Krzysztof Jurgiel; (-) Piotr Kaleta; (-) Jan Kilian; (-) Lech Kołakowski; (-) Robert Kołakowski; (-) Wojciech Kossakowski; (-) Andrzej Kosztowniak; (-) Jarosław Krajewski; (-) Wiesław Krajewski; (-) Leonard Krasulski; (-) Andrzej Kryj;

(-) Dariusz Kubiak; (-) Jacek Kurzępa; (-) Anna Kwiecień; (-) Bogdan Latosiński; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Paweł Lisiecki; (-) Tomasz Ławniczak; (-) Marzena Machałek; (-) Krzysztof Maciejewski; (-) Ewa Malik; (-) Jerzy Małecki; (-) Gabriela Masłowska; (-) Jerzy Materna; (-) Grzegorz Matusiak; (-) Andrzej Matusiewicz; (-) Kazimierz Matusznyi; (-) Beata Mazurek; (-) Kazimierz Moskal; (-) Aleksander Mrówczyński; (-) Piotr Naimski; (-) Adam Ołdakowski; (-) Marek Polak; (-) Piotr Polak; (-) Urszula Rusecka; (-) Bogdan Rzońca; (-) Jacek Sasin; (-) Łukasz Schreiber; (-) Wojciech Skurkiewicz; (-) Andrzej Smirnow; (-) Czesław Sobierajski; (-) Dariusz Starzycki; (-) Józefa Szczurek-Żelazko; (-) Jolanta Szczypińska; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Robert Telus; (-) Ewa Tomaszewska; (-) Sylwester Tułajew; (-) Piotr Uruski; (-) Piotr Uściński; (-) Jan Warzecha; (-) Jerzy Wilk; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Jarosław Zieliński; (-) Maria Zuba; (-) Wojciech Zubowski.

U S T A W A

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 84a i art. 84b;

2) w art. 94b:

a) w ust. 1:

– uchyla się pkt 1,

– w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) dofinansowanie uczelni publicznych, w których w danym roku akademickim rozpoczęli studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie studenci, którzy w roku rozpoczęcia studiów uzyskali najlepsze wyniki egzaminów maturalnych.”,

b) uchyla się ust. 1a i 2,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Wydatki budżetu państwa planowane na dotację, o której mowa w ust. 1, są waloryzowane corocznie co najmniej o średnioroczny wskaźnik, o którym mowa w art. 93 ust. 2.

4. Dotacja, o której mowa w ust. 1, jest udzielana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.”;

3) art. 94c otrzymuje brzmienie:

„Art. 94c. Środki finansowe przyznawane na finansowanie zadań określonych w art. 94 ust. 1 pkt 1–9 i 11, ust. 4 i 4a oraz art. 94b ust. 1 są przekazywane w formie dotacji podmiotowej, a środki finansowe na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji, a także zakupów środków trwałych służących kształceniu

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz ustawę z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1767 i 1923 oraz z 2016 r. poz. 64, 907, 908, 1010 i 1311.

studentów i doktorantów, będących osobami niepełnosprawnymi, określone w art. 94 ust. 1 pkt 10, są przekazywane w formie dotacji celowej.”;

4) art. 96a otrzymuje brzmienie:

„Art. 96a. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, sposób podziału i tryb przekazywania dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych, o których mowa w art. 94b ust. 1 pkt 2, 5 i 6, biorąc pod uwagę jakość kształcenia, a ponadto:

- 1) w zakresie zadań, o których mowa w art. 94b ust. 1 pkt 2 – możliwość dofinansowania nie więcej niż dwudziestu pięciu podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni przez okres trzech lat, dane o liczbie nauczycieli akademickich, studentów studiów stacjonarnych i uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich w jednostkach organizacyjnych uczelni prowadzących kierunek studiów, który uzyskał ocenę wyróżniającą Komisji w ramach oceny programowej, oraz jakość badań naukowych;
- 2) w zakresie zadań, o których mowa w art. 94b ust. 1 pkt 5 – dane o liczbie uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich;
- 3) w zakresie zadań, o których mowa w art. 94b ust. 1 pkt 6 – możliwość dofinansowania uczelni publicznej przez okres roku, dane o liczbie studentów, którzy w danym roku akademickim rozpoczęli studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie i w roku rozpoczęcia studiów:
 - a) z części pisemnej egzaminu maturalnego z przedmiotu na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym uzyskali 100% punktów możliwych do zdobycia lub
 - b) stanowili nie więcej niż 3% osób, które przystąpiły do części pisemnej egzaminu maturalnego z przedmiotu na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym, i uzyskały co najmniej 85% punktów możliwych do zdobycia.”;

5) po art. 96a dodaje się art. 96b w brzmieniu:

„Art. 96b. 1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w celu przyznania dotacji, o której mowa w art. 94b ust. 1 pkt 6, pozyskuje od:

- 1) Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, o której mowa w art. 9a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.³⁾) – dane obejmujące wyniki egzaminu maturalnego w danym roku z poszczególnych przedmiotów na poziomie rozszerzonym, przedstawione w procentach na skali centylovej;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010.

2) okręgowych komisji egzaminacyjnych, o których mowa w art. 9c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – numery PESEL, a w przypadku ich braku – imiona, nazwiska, płeć i daty urodzenia osób, które w danym roku uzyskały najlepsze wyniki egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów na poziomie rozszerzonym, mieszczące się w przedziałach ustalonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, wraz z tymi wynikami.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, są przekazywane ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego w postaci elektronicznej w terminie:

- 1) do dnia 30 września – w przypadku danych przekazywanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną;
- 2) do dnia 30 listopada – w przypadku danych przekazywanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne.

3. Na podstawie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz danych, o których mowa w art. 170c ust. 2, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ustala liczbę studentów niezbędną do obliczenia wysokości dotacji, o której mowa w art. 94b ust. 1 pkt 6. Minister może zlecić to zadanie instytutowi badawczemu, któremu zlecił, w drodze umowy, administrowanie bazami danych Systemu POL-on, zapewniając na ten cel środki finansowe.

4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego nie upublicznia ani nie udostępnia danych, o których mowa w ust. 1.

5. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są przechowywane przez okres pięciu lat, liczony od początku roku następującego po roku przyznania dotacji, o której mowa w art. 94b ust. 1 pkt 6.”;

12) w art. 106a w ust. 3 uchyla się pkt 3.

Art. 2. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9a w ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) współpraca z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.⁵⁾);”;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010.

2) w art. 9c w ust. 2 po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) współpraca z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1026 i 1198 oraz z 2016 r. poz. 615 i 1311) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 11 i art. 12;

2) w art. 14 uchyla się ust. 2.

Art. 4. W celu przyznania w 2017 r. dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych, przeznaczonej na dofinansowanie uczelni publicznych, w których w roku akademickim 2016/2017 rozpoczęli studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie studenci, którzy w roku 2016 uzyskali najlepsze wyniki egzaminów maturalnych, dane, o których mowa:

1) w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – zostaną przekazane w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;

2) w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – zostaną przekazane w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Jednostki, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nadano status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego, zachowują ten status do końca okresu, na który został on nadany.

2. Do jednostek, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyłączeniem art. 84b ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 6. Komisja, o której mowa w art. 84a ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, działa do czasu przekazania ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego ocen efektów działania Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących.

Art. 7. Znosi się Komisję do Spraw Pożyczek i Kredytów Studenckich, o której mowa w art. 11 ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1767 i 1923 oraz z 2016 r. poz. 64, 907, 908, 1010 i 1311.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy dotyczy wprowadzenia trzech istotnych zmian mających na celu:

I. stworzenie nowego efektywnego strumienia dotacji projakościowej przeznaczonego na dofinansowanie Uczelni, w których studia I stopnia lub jednolite magisterskie rozpoczęły osoby z najlepszymi wynikami z egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym oraz laureaci i finaliści ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych lub olimpiad;

II. usprawnienie prac związanych z procedowaniem wniosków o umorzenie w części lub całości kredytów i pożyczek studenckich.

Ponadto projekt przewiduje rezygnację z możliwości nadawania statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego oraz z dofinansowania podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia oraz Krajowych Ram Kwalifikacji.

Nowy strumień finansowania projakościowego, o którym mowa w art. 1 pkt 4 projektu, przeznaczony będzie na dofinansowanie uczelni publicznych, które na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie przyjmą osoby, które najlepiej zdały egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym lub są finalistami oraz laureatami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych lub olimpiad międzynarodowych. Dotacja ta pozwoli na dofinansowanie uczelni, które ze względu na jakość oferowanego kształcenia oraz perspektywy zawodowe związane z ich ukończeniem będą preferowane przez najzdolniejszych abiturientów w Polsce. Jednocześnie ten model weryfikacji jakości kształcenia wyłoni uczelnie cieszące się największym prestiżem, a zarazem będzie niepodatny na ewentualne zarzuty o arbitralności podmiotów/gremiów przyznających dofinansowanie. Środki z tego tytułu uczelnie będą mogły wykorzystać na dalsze doskonalenie oferowanych form kształcenia. Dane niezbędne do określenia tej dotacji pozyskiwane będą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej – w zakresie informacji o wynikach egzaminu maturalnego w danym roku z poszczególnych przedmiotów zdawanych na poziomie rozszerzonym oraz z Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych w zakresie numerów identyfikacyjnych lub imion, nazwisk, płci i daty urodzenia osób, które w danym roku uzyskały najlepsze wyniki egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów zdawanych na poziomie rozszerzonym, mieszczące się w ustalonych w projekcie zmiany ustawy progach, wraz z tymi wynikami.

Określono, że za najlepszego maturzystę uznaje się osobę, która uzyskała wynik z egzaminu maturalnego na poziomie 100% punktów. Dodatkowo jeśli liczba osób spełniających

powyższy warunek jest mniejsza niż 3% populacji osób, które przystąpiły do części pisemnej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym, to Minister obliczając wysokość dotacji dla uczelni bierze pod uwagę osoby, które zdały egzamin maturalny z danego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym na poziomie niższym niż 100% jednakże nie niższym niż 85% punktów możliwych do zdobycia.

Dane dotyczące osób, których wyniki maturalne są poniżej poziomu określonego przez Ministra, nie będą przekazywane przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne. W rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 96a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym określony zostanie sposób podziału i tryb przekazywania tej dotacji.

Zniesienie Komisji do spraw Pożyczek i Kredytów Studenckich ma na celu usprawnienie działań związanych z procesem planistycznym i sprawozdawczym oraz umarzaniem kredytów studenckich.

Komisja jako organ doradczy Ministra straciła w ostatnich latach na znaczeniu. Zadania Komisji określone w ustawie o pożyczkach i kredytach studenckich stały się zbędne, a w przypadku opiniowania planu finansowego Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich – powielają prace innych organów. Opinie Komisji miały jedynie charakter pomocniczy, gdyż decydującą rolę przy planowaniu wydatków Funduszu ma jego główny dysponent – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Minister Finansów. Ponadto Komisja stała się bierna w zakresie poprawy sytuacji socjalnej i bytowej studentów i doktorantów. Nie podejmowała również działań zmierzających do zwiększenia efektywności tego systemu. Z propozycjami zmian systemowych występowały raczej instytucje, których reprezentanci wchodzili w skład Komisji, aniżeli sama Komisja.

Ponadto konieczność opiniowania przez Komisję wniosków o umorzenie spłaty kredytów studenckich znacznie spowalniała proces umarzania kredytów, gdyż Komisja – zgodnie z przyjętym regulaminem – obradowała jedynie kilka razy w roku. Należy podkreślić, iż procedurę umarzania kredytów reguluje Kodeks postępowania administracyjnego. Wymaga to zachowania określonych zasad, w tym bezstronności i równego traktowania. Przez kilkanaście lat działania Komisja wypracowała pewne reguły dotyczące oceny wniosków o umorzenie kredytów, zarówno z przyczyn zdrowotnych, jak i socjalnych, tak aby osoby w podobnej sytuacji uzyskiwały porównywalną ulgę w spłacie kredytu. Po likwidacji Komisji rozstrzygnięć w zakresie umorzeń będzie dokonywał bezpośrednio Minister,

z uwzględnieniem reguł stosowanych dotychczas przez Komisję. Skróci to blisko dwukrotnie procedurę związaną z umorzeniem spłaty kredytu.

Powyższa zmiana stanowi kontynuację procesu odbiurokratyzowania systemu pożyczek i kredytów studenckich. Zniesienie Komisji nie wymaga wprowadzenia przepisów przejściowych, ponieważ do momentu wejścia w życie projektowanych przepisów wszystkie sprawy o umorzenie kredytu studenckiego zostaną zaopiniowane.

Jednocześnie projektowane jest usunięcie dwóch strumieni finansowania w ramach dotacji projakościowej, tj. dofinansowania jednostek organizacyjnych mających status KNOW oraz dofinansowania podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia oraz Krajowych Ram Kwalifikacji. Środki przewidziane dotychczas na finansowanie tych dwóch strumieni zostaną wykorzystane na dofinansowanie uczelni publicznych, które na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie przyjmą osoby, które najlepiej zdały egzamin maturalny z przedmiotów dodatkowych na poziomie rozszerzonym lub są finalistami oraz laureatami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych lub olimpiad międzynarodowych. Tym samym wprowadzenie nowego strumienia finansowego w ramach dotacji projakościowej nie rodzi dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Dotacja na dofinansowanie podstawowych jednostek w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia oraz Krajowych Ram Kwalifikacji w myśl przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie sposobu podziału i trybu przekazywania dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (Dz. U. poz. 159 i 656), udziela się jednostkom wyłanianym w drodze konkursu. Konkursy odbyły się w 2012 oraz w 2013 r. W kolejnych latach zrezygnowano z ogłaszania konkursu z uwagi na fakt, iż cele zakładane do osiągnięcia poprzez ten strumień dotacji projakościowej zostały osiągnięte. Uczelnie zobligowane nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2011 r. wprowadziły dla prowadzonych kierunków studiów programy kształcenia zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Wdrożone zostały także systemy poprawy jakości kształcenia. Dalsze utrzymywanie tego źródła finansowania jest zatem niecelowe.

Natomiast w przypadku jednostek KNOW wątpliwości środowiska akademickiego budzą zasady wyłaniania jednostek o statusie KNOW (forma rozstrzygnięcia, które jednostki uznać za wiodące), co następuje w drodze konkursu (na zasadzie oceny wniosków złożonych przez uczelnie), a nie na podstawie jasno określonego algorytmu. Szczególnie wśród tych jednostek,

które w danej dziedzinie, mają uznaną, podobnej rangi renomę, natomiast nie zostały wyróżnione w toku postępowania konkursowego, lub nie zostały wyróżnione ze względu na brak możliwości nadania statusu KNOW dwóm lub więcej jednostkom w danej dziedzinie. Dodatkowo arbitralność przyznawania wyróżnionego statusu jest elementem demobilizującym, gdyż słabsze jednostki mogą czuć się pokrzywdzone przez niesprawiedliwy wybór, zamiast uznać swój słabszy poziom i pracować nad jego podniesieniem. Zgodnie z przepisami zaproponowanymi w art. 5 projektowanej ustawy jednostki, które posiadają status KNOW, zachowują ten status do końca okresu, na który został nadany. Powyższe oznacza, że jednostki posiadające status KNOW będą finansowane na dotychczasowych zasadach do czasu posiadania tego statusu. Obecnie, dotację podmiotową na realizację zadań projakościowych otrzymuje 11 jednostek organizacyjnych mających status KNOW, z tego 6 z nich wybrano w 2012 r., 4 w 2014 r. a jedną jednostkę wyłoniono w 2015 r. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem wybrane w danym roku budżetowym jednostki KNOW mają zapewnione kontynuowanie dofinansowania w czterech kolejnych latach, tj. jednostki KNOW wybrane w 2012 r. – do 2016 r., jednostki wybrane w 2014 r. – do 2018 r., a jednostka wybrana w 2015 r. – do 2019 r.

Projekt ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Warszawa, 15 listopada 2016 r.

BAS-WAPEiM-2435/16
TRYB PILNYPan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Włodzimierz Bernacki)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projektodawcy proponują dokonanie nowelizacji ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, ze zm.) w zakresie dotyczącym rezygnacji z przyznawania statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (uchylenie art. 84a, art. 84b i art. 106a ust. 3 pkt 3) oraz zmiany zasad przyznawania dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (zmieniane art. 94b, art. 94c i art. 96a oraz dodawany art. 96b). Z tymi propozycjami łączą się zmiany w art. 9a i art. 9c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.).

Ponadto w ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1026, ze zm.) mają być uchylone art. 11, art. 12 i art. 14 ust. 2, tzn. przepisy regulujące działalność Komisji do Spraw Pożyczek i Kredytów Studenckich.

W art. 4-7 projektu znajdują się przepisy o charakterze przejściowym. Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Analizując zgodność przedłożonego projektu ustawy z prawem UE należy przywołać art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który przyznaje każdej osobie prawo do ochrony danych jej dotyczących. Zasada

ochrony danych osobowych ujęta została także w art. 8 Karty praw podstawowych UE, który stanowi, że dane osobowe muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą. Zgodnie z tym przepisem każdy ma prawo dostępu do zebranych danych, które go dotyczą, i prawo do dokonania ich sprostowania.

Zasady postępowania z danymi osobowymi szczegółowo reguluje dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz. Urz. WE L 281 z 23.11.1995 r., s. 31, oraz Dz. Urz. UE L 284 z 31.10.2003 r., str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 15, str. 355, oraz rozdz. 1, t. 4, str. 447), dalej jako „dyrektywa 95/46/WE”. Zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 95/46/WE państwa członkowskie są zobowiązane chronić podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Artykuł 2 dyrektywy 95/46/WE definiuje przetwarzanie danych jako każdą operację lub zestaw operacji dokonywanych na danych osobowych, jak np. gromadzenie, rejestracja, porządkowanie, przechowywanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez transmisję, rozpowszechnianie lub udostępnianie w inny sposób.

Ponadto należy wziąć pod uwagę rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, s. 1), dalej jako: „rozporządzenie 2016/679”). Rozporządzenie to będzie miało zastosowanie od 25 maja 2018 r. i uchyli dyrektywę 95/46/WE.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt ustawy w swojej zasadniczej części nie reguluje kwestii objętych zakresem prawa Unii Europejskiej.

Należy jednak odnotować, że przewidziane w projekcie pozyskiwanie danych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (proponowany art. 96b ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym) stanowi przetwarzanie danych osobowych w rozumieniu dyrektywy 95/46/WE. W odniesieniu do projektowanej regulacji trzeba przywołać art. 7 lit. e dyrektywy 95/46/WE, zgodnie z którym państwa zapewniają, że dane osobowe mogą być przetwarzane, gdy przetwarzanie danych jest konieczne dla realizacji zadania wykonywanego w interesie publicznym lub dla wykonywania władzy publicznej przekazanej administratorowi danych lub osobie trzeciej, przed którą ujawnia się te dane. Z kolei art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679 stanowi, że przetwarzanie danych jest zgodne z prawem w zakresie,

w jakim przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

W świetle powyższego należy uznać, że projekt ustawy nie jest sprzeczny z dyrektywą 95/46/WE ani z rozporządzeniem 2016/679.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński

Warszawa, 15 listopada 2016 r.

BAS-WAPEiM-2436/16
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie
stwierdzenia, czy poselski ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie
wyższym oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców:
poseł Włodzimierz Bernacki) jest projektem ustawy wykonującej prawo
Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu**

Projektodawcy proponują dokonanie nowelizacji ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, ze zm.) w zakresie dotyczącym rezygnacji z przyznawania statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (uchylenie art. 84a, art. 84b i art. 106a ust. 3 pkt 3) oraz zmiany zasad przyznawania dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (zmieniane art. 94b, art. 94c i art. 96a oraz dodawany art. 96b). Z tymi propozycjami łączą się zmiany w art. 9a i art. 9c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.). Ponadto w ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1026, ze zm.) mają być uchylone art. 11, art. 12 i art. 14 ust. 2, tzn. przepisy regulujące działalność Komisji do Spraw Pożyczek i Kredytów Studenckich.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE w rozumieniu art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński